

A FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK, HÍR MINŐSÉGJELÖLÉS FOGYASZTÓI MEGÍTÉLÉSE MAGYARORSZÁGON

dr. Török Áron, tanszékvezető egyetemi tanár

Budapesti Corvinus Egyetem, Agrárgazdaságtan Tanszék

2026. szeptember 29.

TARTALOM

01 Közgazdasági megközelítés

02 Módszertani lehetőségek

03 Fontosabb eredmények, tendenciák

A collage of four diamond-shaped images arranged in a larger diamond pattern. The top-left diamond shows a bottle of white wine and a glass filled with white wine. The top-right diamond shows a variety of food items including a whole fish, two salmon steaks, two eggs, a yellow bell pepper, a red bell pepper, a bowl of chickpeas, a bowl of walnuts, and a bowl of cherry tomatoes. The bottom-left diamond shows a wedge of yellow cheese, a wedge of orange cheese, and a small bowl of green herbs. The bottom-right diamond shows a piece of red meat, a piece of white cheese, and a small bowl of black seeds.

Közgazdasági törvényszerűségek

Ceteris paribus

- A magasabb ár magasabb minőséget feltételez.

Engel-törvény

- Minél szegényebb egy háztartás, annál nagyobb arányt képvisel az élelmiszerre fordítandó összköltség a háztartás összes kiadásából.

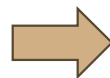
Benet-törvény

- Egy háztartásnak minél magasabb a jövedelme, arányaiban annál több tápanyagban gazdag, magasabb minőségű élelmiszert és arányaiban annál kevesebb alacsonyabb minőségű alapélelmiszert fogyaszt.

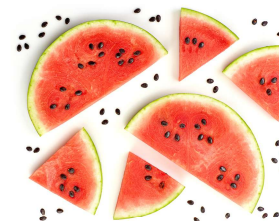
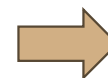
Információs aszimmetria az élelmiszereknél

- ❑ Különböző javak besorolása aszerint, hogy a **vásárló a termék valódi minőségéről mikor bizonyosodhat meg** valójában:

- ❖ **Keresleti** javak: már a vásárlás előtt is

- ❖ **Tapasztalati** javak: csak vásárlás (és elfogyasztás) után

- ❖ **Bizalmi** javak: még vásárlás (és elfogyasztás) után sem biztos

- ❑ Élelmiszerek esetében a **minőség differenciálása** általánosan bevett gyakorlat

- ❖ Térben és időben is eltérő minőség

- ❑ Az **élelmiszerek** leginkább **tapasztalati**, de még inkább **bizalmi** jószágoknak tekinthetők!

Információs aszimmetria csökkentése a gyakorlatban

Önkéntes élelmiszer-jelölések

Élelmiszer eredete

Élelmiszer
tradicionális volta

Élelmiszer
összetevői,
előállítása

Élelmiszer etikus
volta

Módszertani

Lehetőségek

Mit tudunk vizsgálni?

A logó (címke) ismerete – mit jelent, mit tanúsít?

- Szubjektív vs. objektív ismeret

A fogyasztók legfontosabb jellemzői, a logóval kapcsolatos attitűdök

- Pl.: szociodemográfiai ismérvek

A logó (címke) ismertsége

Mennyire értékelik a fogyasztók a logót (címket)?

- Hajlandók érte többet fizetni?
- Ha igen, mennyivel hajlandók többet fizetni? (Fizetési hajlandóság)

Hogyan tudjuk vizsgálni?

■ Reprezentatív fogyasztói felmérések

- Online
- „Önbevallás”

■ Diszkrét választási kísérlet

- Egyfajta felmérés
- Különböző terméktulajdonságok egymáshoz viszonyított jelentősége

■ Kísérleti módszertanok

- Kísérleti árverések
- Szemkamerás kísérletek

Please decide which of the sausage you would like to buy (Option 1 to 3) or whether you do not want to buy any sausage (Option 4).

(1 of 6)

Option 1	Option 2	Option 3	Option 4
			I wouldn't choose any of these.
Select	Select	Select	Select

Milyen korlátokat kell figyelembe venni?

Legtöbbször csak „kijelentett” fogyasztói preferenciát vizsgálunk, nem „megnyilvánultakat”

Az adatokat nehéz összehasonlítani, ha azok nem ugyanazzal a módszertannal készültek, ugyanabban az időszakban (és ugyanazon termékkel kapcsolatban)

Nagy jelentősége van a kontextusnak a vizsgálat során

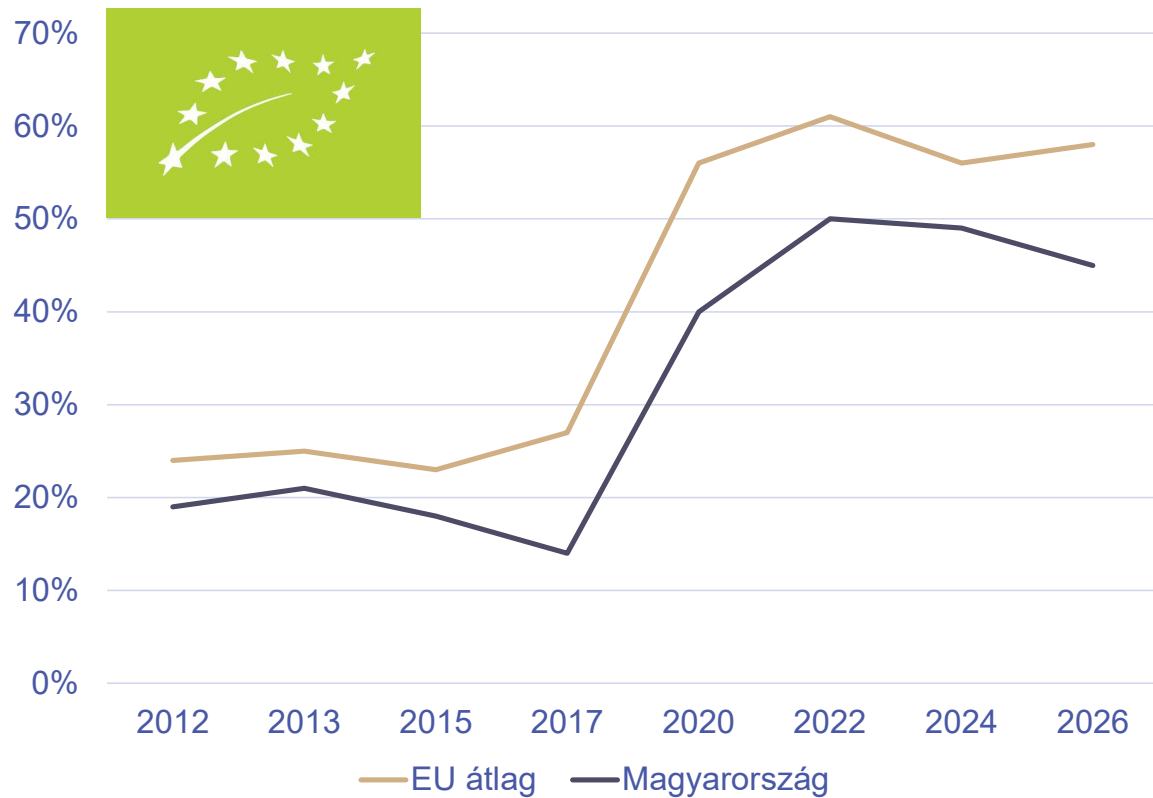
Eredmények

Tendenciák

Címkék ismertsége I.

Eurobarometer

SPECIAL EUROBAROMETER 577

Europeans, Agriculture and the CAP

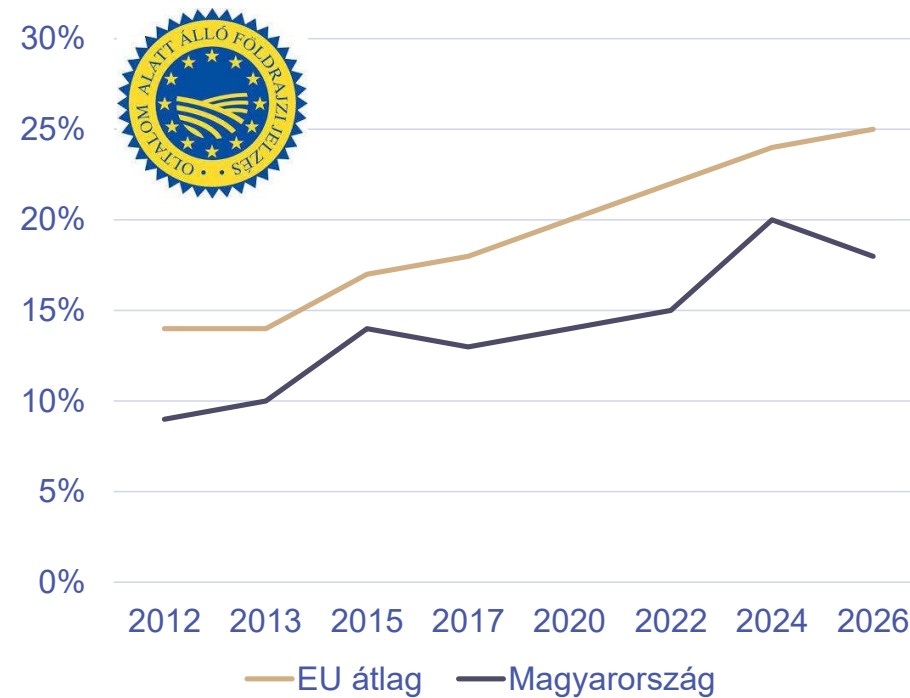
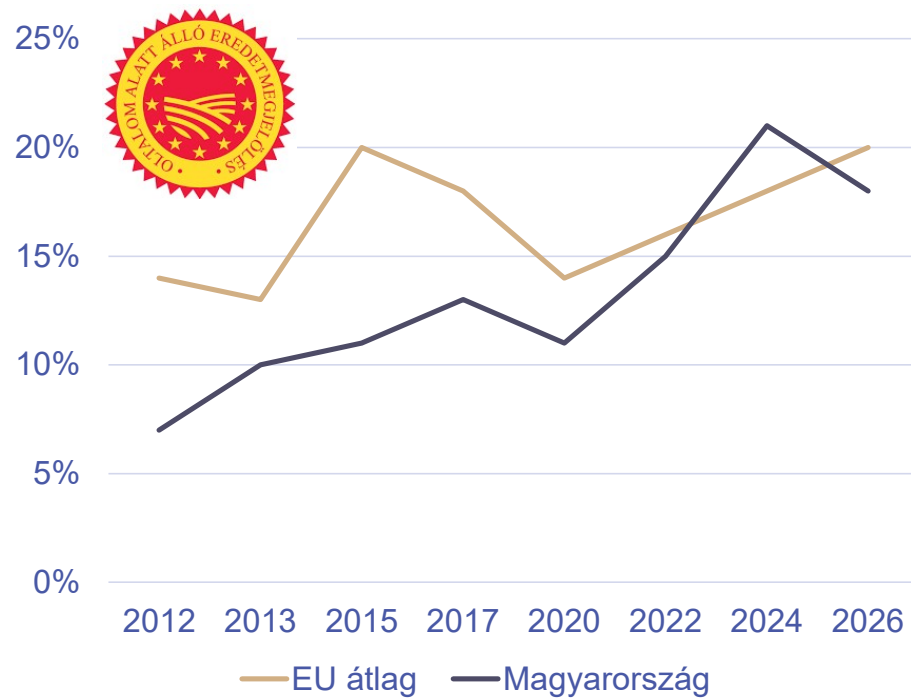
DATA ANNEX

MAY – JUNE 2026

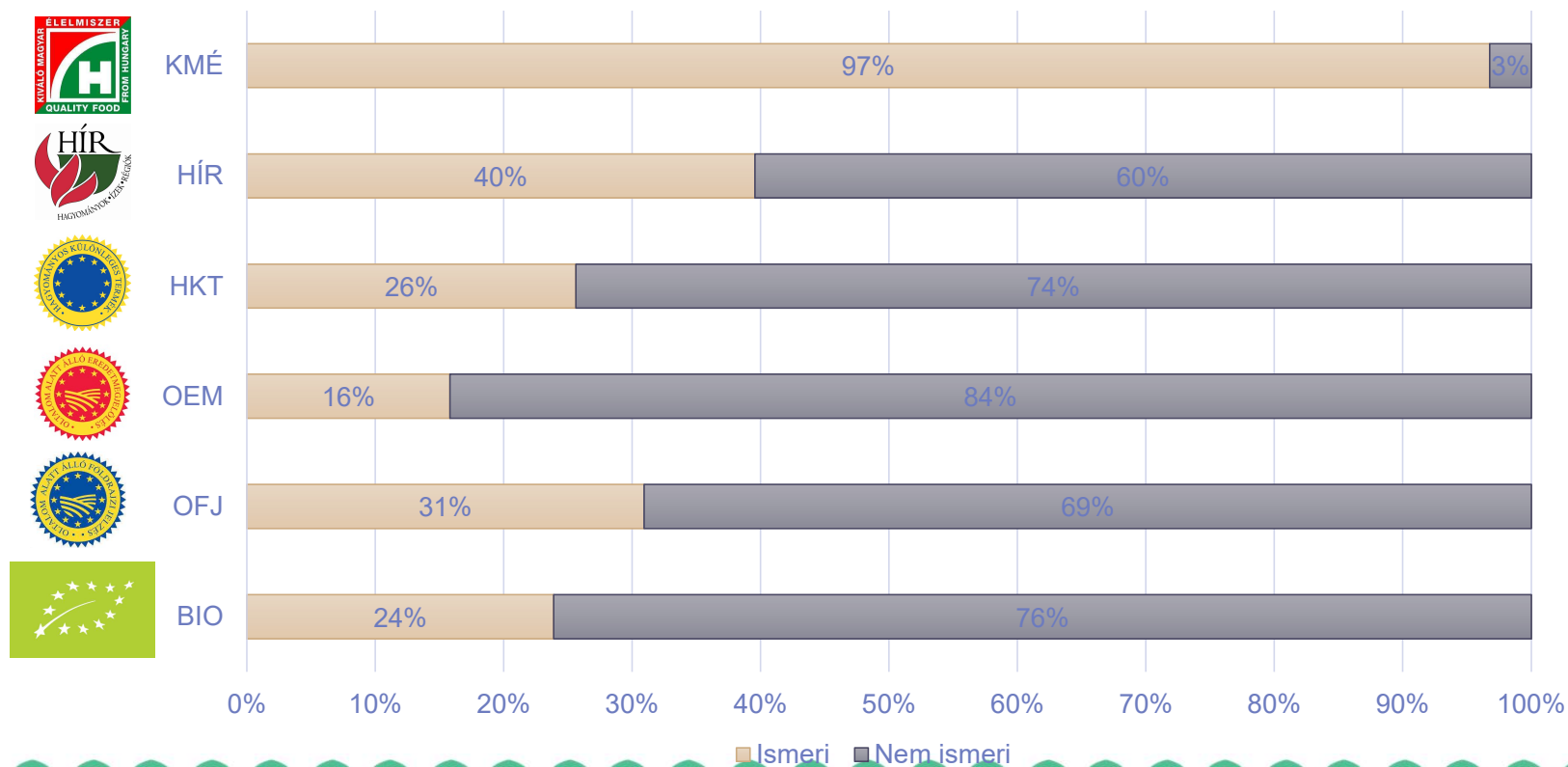
Címkék ismertsége II.

Eurobarometer

Magyar eredmények – 2018 (n=1019)

Saját adatfelvétel

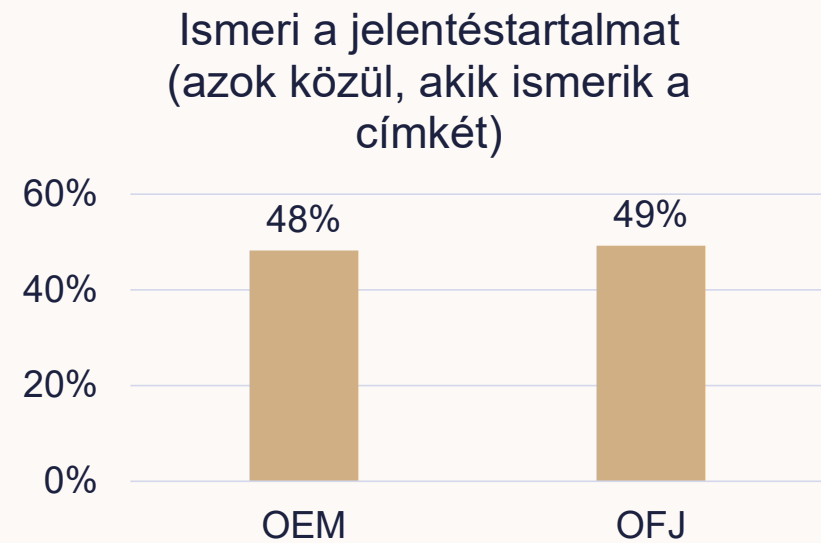
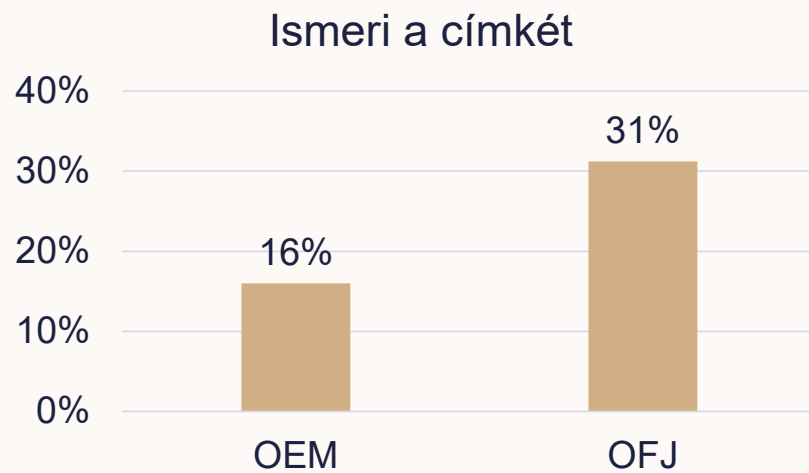
This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 678024.

FOOD QUALITY FOR SUSTAINABILITY AND HEALTH

Címkék ismerete – 2018 (n=1019)

Saját adatfelvétel

HÍR védjeggyel kapcsolatos fogyasztói jellemzők – 2018 (n=1019) *Saját adatfelvétel*

Kik ismerik a HÍR védjegyet?

- nők
- alacsonyabb jövedelmi kategória
- akik bio boltokban, és közvetlenül a termelőktől (is) szoktak vásárolni
- húsevők (nem vegetáriánusok)

Kik vásárolnak HÍR védjegyes termékeket?

- férfiak
- akik élelmiszer diszkontokban és szupermarketekben (is) szoktak vásárolni

Fizetési hajlandóság – Csabai kolbász OFJ 2026 (n=1000)

Saját adatfelvétel

+39,3% felár

+13,2% felár

Kérjük, válassza ki, melyik kolbászt vásárolná meg szívesebben. Ha egyik terméket sem választaná, jelölje az „Egyiket sem” lehetőséget.

OFJ-jelöléssel ellátott Csabai kolbász		Földrajzi árujelzővel nem rendelkező, hagyományos kolbász		
	 HIGH PROTEIN 100g 850 HUF		 100g 700 HUF	Egyiket sem
	☐		☐	☐

Fizetési hajlandóság – Győr-Moson-Sopron megyei csemege-sajt OFJ

Saját adatfelvétel

+24,9% felár

+8,8% felár

Kérjük, válassza ki, melyik sajtot vásárolná meg szívesebben. Ha egyik terméket sem választaná, jelölje az „Egyiket sem” lehetőséget.

Győr-Moson-Sopron megyei csemege sajt		Földrajzi árujelzővel nem rendelkező, hagyományos sajt		
	 HIGH PROTEIN 200g 1300 HUF		 200g 1100 HUF	Egyiket sem
☐		☐		☐

Szemkamerás kísérlet

Mire fókuszál a fogyasztó és mennyi ideig nézi az egyes vizuális elemeket?

01 Logó vs. Más vizuális elemek, színhasználat

02 Logó vs. Üzenetek

03 Logó vs. Származási hely

04 Logó vs. Összetevők

05 Logó pozicionálása és mérete

Amit lehet(ne) még vizsgálni

Több címke (köztük márkajelzés)
egymásra gyakorolt hatása

Termékcsoport, árkategória
hatása a minőségrendszerek
jelentőségére

Legfontosabb konklúziók, javaslatok

HÍR védjegy – a földrajzi árujelzők előszobája,
egyben relatíve magas logóismeret.

Alapvetően alacsony ismertség és
ismeret, de ez nem egyedi magyar
jelenség.

Címkék/logók használata:
Róka fogta csuka vs. Tyúk vagy tojás
esete:
Támogatás vs. Önerős marketing

Nemzeti logók ismertsége mindig nagyobb.

**Köszönöm
a figyelmet!**

aron.torok@uni-corvinus.hu